

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Visit Pyhä-Luosto ry suhtautuu alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon kriittisesti eikä pidä veroa ajankohtaisena tai toimialaa edistettävänä toimenpiteenä nykyisessä tilanteessa. Lisäveron vaikutukset kohdentuisivat jo valmiiksi korkeasti verotettuun ja kansainvälisesti kilpailevaan toimialaan, heikentäen alan kilpailukykyä. Matkailutoimiala on jo nyt Suomen ja EU:n kireimmin verotettuja toimialoja, erityisesti viimeaikaisten ALV-korotusten jälkeen. Yleinen arvonlisävero on nostettu 25,5 prosenttiin, mikä on EU maiden toiseksi korkein. Majoituspalveluiden, henkilökuljetusten ja liikuntapalveluiden arvonlisävero on nostettu 10 prosentista 13,5 prosenttiin. Lisäksi matkailu on ainoa vientiala, joka maksaa arvonlisäveroa. Arvonlisäveron lisäksi matkailuyritykset maksavat mm. yhteisöveroa ja kiinteistöveroa.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Hyödyt:

Pienet ja/tai heikossa taloudellisessa tilanteessa olevat kunnat voisivat saada tuloa taloustilanteensa parantamiseen.

Haitat:

Uusi vero heikentäisi matkailutoimialan kilpailukykyä ja nostaisi hintatasoa entisestään. Tällä voi olla negatiivisia vaikutuksia Suomeen suuntautuvaan kansainväliseen matkailuun mutta erityisesti myös kotimaan matkailuun. Veron nostaessa hintoja kotimaassa, voi kotimaiset matkailijat suunnata entistä herkemmin ulkomaille.

Tällä hetkellä Suomessa verot ovat yleiskatteellisia, minkä vuoksi ei ole takeita siitä, että verotulot ohjautuisivat lopulta matkailutoimialan kehittämiseen. Toteutuessaan veron kerääminen edellyttäisi järjestelmämuutoksia, raportointia ja lisätyötä niin yrityksille, kunnille kuin valtiollekin. Järjestelmää tuskin saataisiin aukottomaksi, mikä lisäisi epätasapuolisuutta alan sisällä. Lisäksi eri kunnissa, eri tavoin sovellettavat verot hämmäntäisivät markkinaa ja lisäisivät alueellista sirpaleisuutta.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Visit Pyhä-Luosto ry ei kannata matkailijaveron kokeiluluonteista pilotointia. Mikäli matkailijaveron valmistelua päätetään viedä eteenpäin, sen tulee perustua huolelliseen ja kattavaan valmisteluun sekä laajaan sidosryhmien osallistamiseen, jotta erillisiä kokeellisia malleja ei tarvita.

Kokeilut aiheuttavat väistämättä lisäkustannuksia ja hallinnollista kuormitusta yrityksille, lisäävät epävarmuutta ja hämmentävät markkinaa sekä heikentävät alueiden ja yritysten hintakilpailukykyä. Matkailutoimiala tarvitsee ennakoitavaa ja yhtenäistä sääntelyä, ei määräaikaista tai alueellisesti poikkeavia kokeiluja, joiden vaikutukset kohdistuvat suoraan yritysten toimintaedellytyksiin.

Pyhä-Luosto matkailualueen kaltaisilla monikuntaisilla alueilla pilotointi olisi erityisen haastavaa.

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijaveron otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Edellä kerrotun mukaisesti matkailijaveron käyttöönottoa perustellaan mm. kestävän matkailun edistämisellä.

Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Kestävä matkailu pitää sisällään mm. ympäristövastuullisuuden, sosiaalisen hyväksynnän ja taloudellisen kannattavuuden. Kestävän matkailun edistäminen itsessään on tärkeää ja kannatettavaa mutta emme näe matkailijaveron tehokkaana keinona sen edistämiseen. Kestävä matkailu edellyttää konkreettisia toimenpiteitä ja pitkäjänteisiä investointeja koko matkailutoimialalta, mm. panostuksia energiatehokkuuteen, vähäpäästöisiin kuljetusratkaisuihin, jätehuollon kehittämiseen sekä paikallisten palveluiden ja työpaikkojen vahvistamiseen. Näiden toimien toteuttaminen ei ole yksinomaan kuntien vastuulla, vaan edellyttää tiivistä yhteistyötä yritysten, alueiden ja valtion välillä. Matkailijaveron ohjaaminen kunnille ei välttämättä kohdennu suoraan kestävyttä edistäviin toimenpiteisiin. Toteutuessaan vero heikentää yrityskentän kannattavuutta mikä voi johtaa siihen, että yrityksillä ei ole riittäviä mahdollisuuksia investoida esimerkiksi ympäristöystävällisempiin ratkaisuihin, henkilöstön osaamisen kehittämiseen tai palveluiden laadun parantamiseen.

Minkä suuruinen matkailijaveron olisi perusteltu?

Visit Pyhä-Luosto ry ei pidä matkailijaveron perusteltuna, sillä matkailutoimiala on lähtökohtaisesti erittäin korkeasti verotettu toimiala.

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Visit Pyhä-Luosto ry ei kannata matkailijaveron käyttöönottoa, mikäli vero päätetään huolellisen arvioinnin jälkeen kuitenkin ottaa käyttöön, tulee se kerätä kokonaisvaltaisesti kaikista majoitusmuodoista ml. alustapalveluiden kautta tapahtuva majoitusmyynti.

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

Ei, sillä se vääristäisi kilpailukykyä.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

Ei, sillä se vääristäisi kilpailukykyä, jopa saman kunnan sisällä toimivien yritysten kesken. Se tekisi mallista vaikeasti hallinnoitavan ja erittäin vaikeasti viestittävän myös asiakasrajapintaan.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

Ei. Sesonkihuippujen tasaamista ja matkailun ympärivuotista kehittämistä tulee edistää muulla tavoin kuin asettamalla matkailijavero sesonkiajalle.

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

Visit Pyhä-Luosto ry katsoo, ettei kunnille tulisi jättää laajaa harkintavaltaa matkailijaveron soveltamiseen liittyvissä yksityiskohdissa. Mikäli matkailijaveroa ryhdytään valmistelemaan, järjestelmän tulee olla valtakunnallisesti yhtenäinen ja tasapuolinen kaikille toimijoille majoitusmuodosta, sijainnista tai toiminnan ajankohdasta riippumatta.

Laaja kunnallinen harkintavalta lisäisi sääntelyn sirpaleisuutta, vaikeuttaisi hinnoittelua ja heikentäisi matkailuelinkeinon ennakoitavuutta. Kunnissa päätöksenteko tapahtuu valtuustokausittain, mikä voisi johtaa matkailijaveron ehtojen ja tasojen lyhytjänteisiin muutoksiin. Tämä on ristiriidassa matkailutoimialan toimintalogiikan kanssa, jossa sopimuksia tehdään useiksi vuosiksi eteenpäin erityisesti kansainvälisessä kaupassa.

Matkailuelinkeino edellyttää pitkäjänteistä, ennakoitavaa ja yhtenäistä toimintaympäristöä. Alueellisesti vaihtelevat veromallit heikentäisivät Suomen matkailun kilpailukykyä sekä aiheuttaisi epäselvyyttä niin yritysille kuin asiakkaille.

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Visit Pyhä-Luosto ry ei kannata alueellisen matkailijaveron käyttöönottoa mutta mikäli tähän valmistelun jälkeen kuitenkin päädytään veron kerääminen ei saa aiheuttaa lisäkustannuksia yrityksille ja/tai kunnille. Myös tarvittavat järjestelmämuutokset on jo valmisteluvaiheessa tiedostettava ja niistä aiheutuvat kustannukset korvattava yrityksille. Rekisteröidyn majoituksen lisäksi rekisteröimätön sekä alustatoimijoiden veronkeruumalli on oltava selkeä ja yhtenäinen kaikille.

Huolta alueellisessa matkailijaverossa herättää kysymys siitä, miten varmistetaan, että matkailijavero aidosti saadaan tuloutettua läpinäkyvästi sille alueelle mistä se kerätään ja

nimenomaisesti matkailutoimialan kestäväan kehittämiseen. Uhkana on, että verotulot päätyvät heikossa taloudellisessa tilanteessa olevien kuntien talouden tasapainottamiseen tai muiden palveluiden kustannusten kattamiseen tai lopulta ns. yleisluontoiseksi verotuloksi valtiolle.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

Uutta matkailijaveroa ei pidä ottaa käytäntöön vaan ennemmin selvittää miten nykyisellään kerätystä alv-verosta voidaan tulouttaa takaisin matkailutoimialan kestäväan kehittämiseen valtakunnallisen matkailustrategian tavoitteiden mukaisesti.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

Matkailu on alueemme kunnille merkittävä niin työllistäjänä kuin alueen kuntien veto- ja pitovoimaisuuden kasvattajana. Matkailu tuo kerrannaisvaikutuksia myös matkailua tukeville toimialoille. Matkailu lisää ja monipuolistaa, erityisesti pienten kuntien alueella, palvelutarjontaa myös paikallisille asukkaille mm. virkistyskäyttöön tarkoitettujen reitistöjen, kaupallisten palveluiden sekä saavutettavuuden osalta. Kokonaisuudessaan matkailu on merkittävä elinvoiman lähde.

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

Matkailijavero heikentää yritysten hintakilpailukykyä ja voi näin ollen alentaa erityisesti kotimaisten hintaherkkien perhematkailijoiden kysyntää.

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

Yritysten kannattavuus heikkenee, mikä voi vähentää yritysten mahdollisuuksia investointeihin, sekä paikallisten työllistämiseen.

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

Mikäli matkailijaveron käyttöönotosta ja toimintamallista päättävät yksittäiset kunnat, vääristää se markkinaa, eriarvoistaa toimijoita sekä nostaa kustannuksia muun muassa erilaisten järjestelmien ja raportointikäytäntöjen hallinnan osalta. Tämä kuormittaa erityisesti niitä matkailuyrityksiä, joiden toiminta sijoittuu useamman kunnan alueelle.

Lisäksi kuntakohtaiset matkailijaveromallit aiheuttavat viestinnällisiä haasteita matkailualueille, jotka sijaitsevat usean kunnan alueella Pyhä-Luoston matkailualueen tavoin. Matkailijan näkökulmasta epäselvä ja pirstaleinen verokäytäntö vaikeuttaa ymmärrystä siitä, milloin ja missä vero peritään, minkä suuruisena ja mihin se perustuu.

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

Viimeaikaiset alv-korotukset ovat kohdentuneet nimenomaisesti matkailutoimialaan, kokonaisverotus matkailutoimialalla on jo nykyisellään EU:n huippua. Uutta matkailijaveroa ei pidä ottaa käytäntöön vaan ensin selvittää miten nykyisellään kerätystä alv-verosta voidaan tulouttaa takaisin toimialan kestävään kehittämiseen valtakunnallisen matkailustrategian tavoitteiden mukaisesti.

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

Alueellisen matkailijaveron valmisteluun tarvitaan pidempi aikajänne, jo pelkästään sen vuoksi, että nykyiset sopimukset ovat voimassa vuosiksi eteenpäin. Valmistelussa on välttämätön kuulla kuntien ja valtion lisäksi myös laajasti yrityskenttää. Veron hyödyt suhteessa haittoihin on pystyttävä arvioimaan selkeästi. Uuden veron hallinnolliset kustannukset niin yrityksillä, kunnilla kuin valtiollakin voi tehdä siitä tehottoman, sillä merkittävä osa tuloista voi mennä hallintokustannusten kattamiseen. Lisäksi on muistettava, että monet niistä toimenpiteistä, joita verotuloilla on tarkoitus kattaa ei ole pelkästään kuntien vaikutusvallan alla.

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

-

Summanen Anu
Visit Pyhä-Luosto